

O carte pentru bălăbăneștenii știuți și neștiuți Bălăbănești, un sat de răzăși

După cum știți pe 5 decembrie se împlinesc 550 de ani de la prima atestare documentară a localității Bălăbănești. O cifră frumoasă și onorantă dacă ne gândim că Bucureștiul a împlinit și sărbătorit anul acesta 551 de ani.

Cu ocazia acestei frumoase aniversări, începând cu data de 17 noiembrie 2010, în comuna noastră vor avea loc o suită de manifestări, coordonate de Primăria Bălăbănești și d-l profesor de istorie Pământ Neculai, de natură să marcheze această dată importantă din calendarul de existență al comunei.

Printre acțiunile care vor avea loc cu această ocazie va fi și lansarea primei monografii a satului – *Bălăbănești, un sat de răzăși* – lucrare ce trece în revistă pe parcursul a VIII capitole aspecte privind cadrul natural al zonei, evoluția și demografia satului, școala și activitățile culturale, personalități etc.

Lucrarea se află într-un stadiu avansat, data predării către cititor pe care autorii o au în vedere fiind Duminică 5 Decembrie 2010, ziua când, la Bîrlad, acum mai bine de jumătate de mileniu Ștefan cel Mare judeca pricina lui pan Ivașco cu Toma Dumitrescul și Coste Turbure privind *satele anume Săsești, pe Bîrlad, și pentru satul Românești, unde a fost Roman, pe Jeravăț, amândouă părțile.*

Înainte de lansare, am dori ca cei interesați de această carte să cunoască câteva detalii tehnice și de conținut despre realizarea acestui proiect. Monografia va conține aproximativ 400 de pagini din care 40 de grafică și imagini ce sunt încă în stadiul de prelucrate la tipografia Evrika din Galați. Volumul va apare în format A5, coperțile cărții fiind desenate și realizate în Canada(Ottawa) de fotografatul și designerul Lori Barron.

Coperta ilustrează în imagini simbol înșirate pe o peliculă de film, opt cadre ce trec în revistă momente importante din istoria și viața social-culturală a comunei.

Primul punct de reper este documentul de la 1460, uricul ce consfințește de ani buni data de naștere a comunei. Acest moment este urmat de un alt cadru, romantic îi spunem noi, ce simbolizează continuitatea existenței micilor comunități pe dealurile Tutovei. Urmează o perioadă dificilă caracterizată de invaziile cetelor de tătari, cu efecte catastrofale asupra micuțelor așezări înșirate de-a lungul Jeravățului – unele dispar, altele își continuă existența retrăgându-se în codrii întunecați din împrejurimi. Cadrul numărul patru este dedicat participării consătenilor noștri la celor două conflagrații mondiale, evenimente la care zeci de eroi ai satelor comunei au luptat la Mărășești, Mărăști, Oituz, oprind invazia germană sub îndemnul – *Pe aici nu se trece!* – al generalului Averescu sau au trecut Prutul, urmând cu credință și respect ordinul mareșalului Antonescu – *Ostași! Vă ordon*

treceți Prutul! – eliberându-și frații din ghearele bolșevismului rus. Următoarea secvență din film reliefează ortodoxismul și legăturile noastre cu Divinitatea. Am dorit să amintim celor ce vor deține această carte faptul că aici la Bălăbănești (Zimbru) s-a născut la 1560 Sf. Rafail, că tot aici, la noi în sat și-n împrejurimi, de-a lungul timpului au existat și există încă schituri, mănăstiri, biserici, troițe ce însoțesc trecătorul la fiecare pas, amintindu-i tăcut de existența vremelnică a ființei umane, de sacrificiul și învățăturile Mântuitorului. Cadrul următorul este dedicat tinerilor, voluntarilor și celor plini de curaj și voință. Plecați în expediții temerare unii dintre ei s-au întors acasă cu cunoștințe, idei, experiență contribuind la dezvoltarea satului, ceilalți s-au instalat pe meleaguri străine aducând prin muncă, talent și dăruire, faimă și prestigiu micuței dar inimoasei localități din care se trag. Penultimul cadru este dedicat tuturor celor care s-au sacrificat pentru binele țării, pentru adevăr, pentru dreptate. Nu le putem ignora dăruirea și curajul de care au dat dovadă, nu putem uita sângele vărsat pe câmpurile de luptă, nu putem să nu înțelegem durerea celor care au suferit în închisorile comuniste, nu avem dreptul să-i ștergem din memoria noastră pe veteranii întorși acasă plini de glorie și răni. Ultima secvență din film este dedicată adevăraților stăpâni ai pământului – bunicilor și mătușelor, tinerilor și părinților care au mânuit ani de-a rândul, de dimineața până seara târziu, plugul, sapa, coasa, furca lasând în urmă grădini de porumb, vii, livezi și lanuri de grâu pline de rod și prosperitate. Nici animalele de curte ale răzășului nu au fost uitate. Ele au fost reprezentate de un țap singuratic ce apare la baza copertii, în partea stângă.

Imaginea centrală de pe copertă prezintă o moară de vânt ce amintește de existența pasageră a acestor obiective în comună. Ultima moara, cea a lui Iordache Maxim, a fost transportată pe timpul comunismului de autorități la Galați, fiind remontată în parcul CFR. Era încă în stare funcțională când a fost reamplasată. Moara a existat în parc o perioadă bună de timp până într-o zi când niște băieți ”deștepți”, din vecinătate, i-au dat foc. Cea de-a doua moară, a lui Iancu Maxim s-a deteriorat, fiind apoi dezmembrată.

Sublima prefața a monografiei a fost scrisă de dr. Daniela Gîfu. Alăturat cităm un fragment din gândurile și trăirile autoarei cu referire la satul nostru - *Fiecare purtăm întipărite adânc în inimă un Humulești, o „Ozana cea frumos curgătoare și limpede ca cristalul”, Biblia nepieritoarelor amintiri, pe care o răsfoim din ce în ce mai des, odată cu trecerea anilor biologici, când nevoia petrecerii*

alături de cei dragi, peste care s-a așternut povara timpului, ne înobilează existențele. Un asemenea loc de miraculoasă deșteptare și înălțătoare sărbătoare lăuntrică îl reprezintă și comuna Bălăbănești, devenit leagănul copilăriei atâtor personalități între care amintim pe cunoscutul om politic Gheorghe Tașcă, ministrul în guvernul român, prezidat de istoricul și savantul martir Nicolae Iorga.

Lucrarea conține o cantitate bogată de date tehnice, mărturii, analize, liste ce au fost colectate de cei trei autori pe parcursul unei lungi perioade de căutări. Ca o precizare, majoritatea datele și evenimentele prezentate sunt susținute de două, trei surse de confirmare, excepție făcând unele fenomene și evenimente ce s-au petrecut cu foarte mult timp înainte, care nu au avut martori oculari, dar care prezintă interes din punct de vedere științific.

În rândurile ce urmează vă prezentăm un scurt fragment din monografia satului ce descrie parcursul așezărilor umane care au existat pe teritoriul comunei.

Fiind participanți activi la viața politică, economică și socială a zonei orașului Bîrlad, locuitorii satelor comunei sunt amintiți o dată cu așezările lor în multe documente din epoca feudală. Multe au dispărut, destule au trecut prin secole. Satele care compun comuna noastră sunt atestate documentar după cum urmează: Bălăbănești – 5 decembrie 1460, Bursucani – 1 septembrie 1681, Lungești – 1436, Zimbru – 1830, Miroasa – 1774.

Aceste așezări nu au dispărut pentru că factorii care au determinat apariția lor s-au păstrat, fiind și în prezent viabili. Au fost însă așezări (sate) pe teritoriul actual al comunei care au pierit în negura timpului, rămânând doar numele și locul pe care îl desemnează – Popești - menționat în anul 1495, Vicoleni (1686) și Drăghișani (lângă Lungești) - amintit în anul 1791.

În secolele XVI-XIX, știrile despre satele comunei se înmulțesc, dar nu mai sunt pomenite așezările vechi. Dispariția așezărilor (satelor) este un fenomen istoric, care se declanșează atunci când unul sau mai mulți factori care au determinat apariția așezării nu mai susțin, treptat sau brusc, existența localității. Un astfel de fenomen demografic se petrece sub ochii noștri cu satul Miroasa, dispărut după 1973, când s-au aplicat cu strictețe principiile sistematizării rurale.

La Miroasa conacul boieresc nu mai există, fiind distrus încă de prin anul 1948. Satul a fost supus

unor presiuni intensive de dislocare din partea autorităților comuniste. Familiile care erau stabilite în Miroasa nu acceptau planul autorităților privind strămutarea lor în Lungești sau Docăneasa. Natural, prin scurgerea nemiloasă a timpului s-a împușinat populația sedentară, iar în anul 1975 mai era în sat/cătun o singură familie, Stafie, care s-a mutat ulterior în Lungești. Singura urmă a așezării a rămas cimitirul, îngrijit de familia Stafie. El vorbește lumii despre satul Miroasa (Mironeasa sau Ion Iacomi, nume purtate în timp) și perioada lui de înflorire. Se spune că la trecerea frontului, în crama conacului au nimerit niște ruși care au tras cu armele în butoaie pentru a face cep și au băut până au căzut în vinul care avea un nivel mare în cramă. Unul dintre ruși s-ar fi înecat în vinul curs din butoaie.

Biserica din Miroasa a fost avariata puternic de cutremurul din 1940 și nu a mai putut fi refăcută, mai ales din cauza războiului. Astăzi, resturile acestui lăcaș sunt niște mormane. Drumurile de legătură cu Docăneasa și Rădești sunt afectate puternic de alunecări de teren.

Un fenomen demografic interesant se petrece în vecinătatea satului Docăneasa gară. De la indicatorul rutier de localitate Docăneasa, la intrarea pe ulița care trece pe lângă locuitorul Mîrzac și duce prin Miroasa la Rădești au fost repartizate loturi de casă pentru tinerii din Lungești. S-au construit un număr de 30 de case care au format satul cu numele de Lungeștii noi. Situația a stârnit și întreținut un conflict între primarii comunelor Bălăbănești și Vinderei. Fiecare revendică partea de sat nou apărută. Autoritățile din Bălăbănești consideră că zona este o „mahala” a satului Lungești, terenul fiind în proprietatea comunei Bălăbănești. În fiecare an școlar din Lungeștii noi merg la școala din Lungești 50-60 de copii la grădiniță și clasele primare.

Trecutul satului Miroasa nu se mai poate lega de prezent. Niciunul dintre urmașii lui Mironescu nu a solicitat teritoriul de la Miroasa.

Notă. Autorii monografiei Bălăbănești, un sat de răzăși nu doresc să obțină beneficii financiare de pe urma acestui proiect. În primă fază, numărul de volume tipărite va fi de minimum 200 de exemplare. Sponsorii apariției acestei lucrări sunt Primăria Bălăbănești, respectiv cotidianul electronic Xpress Bălăbănești. Cartea va fi oferită de Primărie gratuit ca premii sau se va distribui la un preț apropiat de cel al costului tipăririi, fondurile rezultate urmând a fi folosite la construcția unei mori de vânt în comună. Întregul proces va fi transparent urmând a se publica exact suma adunată pentru demararea acestui proiect.

Pentru a intra în posesia unui exemplar al monografiei *Bălăbănești, un sat de răzăși* vă rugăm să completați formularul afișat mai jos:

Nume: _____

Prenume: _____

Adresă: _____

Nr. de telefon: _____

Adresă e-mail: _____

Vă mulțumim anticipat pentru participarea la activitățile dedicate împlinirii a 550 de ani de la prima atestare documentară a comunei Bălăbănești.